

Konsumenträtt, 25.10.2024

Maxpoäng i förhöret: 30 p.

Maxpoäng (uppgift 1): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 2): 10 p.

Maxpoäng (uppgift 3): 10 p.

Uppgift 1

Det stora finska företaget X som tillverkar bildäck hade skickat de bildäck som företaget i årtal hade tillverkat, till olika tidskrifter för de kvalitetstest som tidskrifterna lät utföra. Företaget X hade också vunnit flera av dessa test och företaget hade länge använt uttrycket "Testvinnare" i sin marknadsföring av dessa bildäck.

Senare framgick det att till testen inte hade skickats samma slags däck som hade sålts till konsumenterna, utan sådana däck som var exceptionellt hållbara och av hög kvalitet och som hade tillverkats enkom för testen. Företaget vägrade betala ersättning till de konsumenter som köpt däcken, för de eventuella ekonomiska skador som hade orsakats dem.

Efter att Centrakriminalpolisen hade fått en begäran om utredning inledde polisen utredningen om huruvida företaget X förfarit straffbart. En advokatbyrå började samla in fullmakter av konsumenterna i syfte att väcka en gemensam talan mot företaget X. I den var det meningen att varje konsument kräver en gottgörelse på 100 euro för varje köpt serie däck. Konsumentombudsmannen överväger fortfarande vilka möjligheterna för hen är att vidta åtgärder.

Hur bedömer du de omständigheter som kommit fram i fallet särskilt med tanke på hur konsumentens kollektiva och individuella rättigheter tillgodoses? Vad kan konsumentombudsmannen göra och på vilka grunder? Vad kan konsumenterna göra?

Uppgift 2

Recall-förfarandet i fråga om konsumtionsnyttigheter som lider av bristande säkerhet

Uppgift 3

Begreppet konsument i konsumentskyddslagen

***

Modellsvar

1. I fråga om förverkligandet av konsumenternas kollektiva rättigheter krävdes en kort behandling av själva marknadsföringen, som har stridigt mot KSL 2:3 och KSL 2:6, eftersom testresultaten utgjordes av X:s otillbörliga förfarande i och med X:s förfaringssätt inte kunde anses vara allmänt godtagbara inom näringsverksamheten och var ägnade att klart försämra konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat köpbeslut. Den primära påföljden som KO har till sitt förfogande är förbuds föreläggande, dvs. både eget förbud enligt L om KKV 10 § och ansökan om marknadsrättsligt förbud hos MD (KSL 2:16). Relativt nya påföljder inom det kollektiva konsumentskyddet är dessutom de påföljder som kan påföras en näringsidkare som brutit mot bestämmelserna om otillbörligt förfarande: 1) prisavdrag (KSL 2:15a.1) samt om näringsidkaren uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot t.ex. KSL 2:6, 2) påföljdsavgift (L om vissa befogenheter för konsumentskyddsmyndigheterna 13 §) eller 3) skadestånd (KSL 2:15a.2).

I fråga om förverkligandet av konsumentens individuella rättigheter blir frågan om vilka påföljder konsumenten kan genomdriva med stöd av avtalsrättens bestämmelser och då felbestämmelserna enligt KSL 5 kap. vilka kan ge rätt till prisavdrag och skadestånd. Konsumenten kan vända sig till konsumentrådgivningen och be om stöd samt föra tvisten till konsumenttvistenämnden, som kan rekommendera i ett ärende. Alternativet är att föra ärendet till en domstol i syfte att få ett bindande avgörande. I en sådan tvist kan KO bistå en konsument (L om KKV 13 §) samt till och med påta sig ansvar för kostnadsrisken i domstolen.

Enligt L om KKV får KO väcka grupptalan i enlighet med lagen om grupptalan, medan en advokatbyrå inte har kompetens att väcka en sådan talan (L om KKV 15 §). De enskilda konsumenternas ekonomiska intressen är ändå så små, dvs. 100 euro, att en grupptalan knappast är kostnadseffektiv. Ett oftare använt alternativ är ändå KO:s möjlighet att på eget initiativ föra tvistemål som gruppklagomål till konsumenttvistenämnden, om nämnden är behörig att behandla sådana mål (L om KKV 14 §). Också här är förstås problemet att nämndens avgörande utgör en rekommendation.

De eventuella straffrättsliga sanktionerna ger inte konsumenterna i sig några fördelar, men kan påverka möjligheten att erhålla skadestånd.

2. Svaret på frågan om Recall-förfarandet finns i läroboken Yritysoikeus under ett kapitel med rubriken Recall-järjestelmä med information om produktsäkerhetsdirektivet och konsument säkerhetslagen.

3. Svaret på frågan om konsumentbegreppet i KSL skulle innehålla en analys dels av kriterierna i KSL 1:4, dels av förhållandet mellan det EU-styrda konsumentbegreppet (genomsnittskonsumert) och det traditionella nordiska konsumentbegreppet och vad som karakteriserar dessa två konsumentbegrepp. Viktigt var även att nämna skyddet för specifika konsumentgrupper enligt KSL 2:3.3 och även KSL 2:2.2.